

§ 16a, stk. 2

Miljøgodkendelse

Rugeæg på Dalgårdsvej 7, 6534 Agerskov.
Meddelt den 3. marts 2026

Registreringsblad

Husdyrbruget

Husdyrbrugets CVR-nummer	31204534
Beliggenhedsadresse	Dalgårdsvej 7, 6534 Agerskov

Ansøger

Ansøger navn	Ejnar Sjælland
Ansøger adresse	Dalgårdsvej 7, 6534 Agerskov
Ansøger telefon	40292077
Ansøger e-mail	eb.sjaelland@mail.dk

Konsulent

Konsulent CVR-nummer	21111511
Konsulent virksomhedsnavn	Spiras
Konsulent navn	Inger Knude
Konsulent adresse	Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding
Konsulent telefon	76341793
Konsulent e-mail	ika@spiras.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	8359225
CHR-numre	51331
Matrikel nummer	197-Hyrup, Bevtoft
Evt. øvrige matrikler	13, 171, 196, Hyrup, Bevtoft

Myndighed

Navn	Haderslev Kommune, Miljø, Landbrugsgruppen
Adresse	Christian X's Vej 39, 6100 Haderslev
Sagsbehandler	Christina Thorslev Petersen
Telefon	74343434
E-mail	ctp@haderslev.dk
Kvalitetssikring	Astrid Kjærulff Jepsen

Godkendelse

Ansøgning indsendt	19. marts 2025
Godkendelsestype	§ 16a, stk. 2, ammoniakemission på 13364 kg NH ₃ -N/år
Visiteret fuldt oplyst	17. november 2025
Meddelt	3. marts 2026
Husdyrgodkendelse.dk	Skema nr. 249070, version 9
Acadre nr.	25/7444

Indholdsfortegnelse

Registreringsblad.....	2
A. Afgørelse.....	4
Baggrund for afgørelse om miljøgodkendelse.....	4
Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse.....	6
B. Vilkår for husdyrbruget.....	6
C. Miljøteknisk beskrivelse.....	11
Generelt.....	11
Indretning og drift.....	11
Husdyrbrugets beliggenhed.....	12
Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold.....	13
Naturvurdering.....	14
Lugtgener.....	17
Støjkluder og rystelser.....	19
Støvgener.....	19
Lysgener.....	19
Skadedyr.....	19
Olie, kemikalier og affald.....	20
Spilde- og overfladevand.....	20
Energi og vandforbrug.....	21
BAT ammoniakemission og BAT-redegørelse.....	22
Egenkontrol.....	23
Risikoforhold.....	24
Ophør.....	24
D. Offentlighed og klagevejledning.....	25
Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse.....	25
Høring af naboer og parter om udkast til miljøgodkendelse.....	25
Annoncering af afgørelse.....	25
Klagevejledning.....	26
Bilag 1: Situationsplan.....	27
Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport.....	28

A. Afgørelse

Haderslev Kommune har den 19. marts 2025 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Dalgårdsvej 7, 6534 Agerskov omhandlende følgende:

- Etablering af ny stald til Forlængelse af eksisterende stald til rugeægproduktion.
- 3 fodersiloer
- 2 gastætte siloer

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse efter § 16a, stk. 2 i husdyrbrugloven¹ til udvidelse af rugeægproduktion med de stillede vilkår i Afsnit B. Det forudsættes, at projektet gennemføres og drives, som det er beskrevet i ansøgning nr. 249070, version nr. 9. på Husdyrgodkendelse.dk.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres uden kommunens forudgående godkendelse. Haderslev Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed. Det vurderes, at ansøgningen ikke er omfattet af krav om miljøkonsekvensrapport. Ansøger har indsendt en miljøteknisk redegørelse. Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg. Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag, som husdyrproduktionen er underlagt. Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på husdyrbruget forudsættes kendt, og skal følges.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante tilladelser, godkendelser og/eller dispensationer skal indhentes særskilt. Der skal derfor eventuelt søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Haderslev Kommune.

Baggrund for afgørelse om miljøgodkendelse

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold (husdyrvejledningen).

Husdyrbruget har et produktionsareal, der er større end 100 m² og en ammoniakemission på 13364 kg NH₃-N/år, og er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16a, stk. 2. Der er tale om et IE-fjerkræbrug Da dyretypen ikke var korrekt i den tidligere miljøgodkendelse, meddeles en ny § 16a, stk.2.

Haderslev Kommune vurderer, at husdyrbruget ikke er teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Haderslev Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen på Husdyrgodkendelse.dk og kommunens registreringer. Kommunen har vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen ses i Afsnit C og ligger til grund for de vilkår, der er angivet i Afsnit B. Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på husdyrbruget og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

Haderslev Kommune vurderer, at miljøgodkendelse til at udnytte de eksisterende staldes produktionsarealer og etablering af etablerer en ny stald til rugeæg samt udvide eksisterende stald

---

¹ Husdyrbrugloven – Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. Lovbekendtgørelse nr. 520 af den 1. maj 2019.

² Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen - Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024.

ved at etablerer tilbygning og opstilling af fodersiloer er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbrugets fortsatte drift, da etableringen vil betyde, at staldanlægget kan udnyttes fuldt ud.

Historik og bortfald af miljøgodkendelse fra 2023.

På ejendommen Dalgårdsvej 7, Agerskov er der produktion af rugeæg. Det vil sige, der er rugeægshøner i staldene.

Det har der været i mange år. Der ligger på ejendommen en anmeldelsesafgørelse fra april 2009 med en tilladelse til 16.000 årshøner (rugeæg).

Hønnikerne indsættes i staldene, når der er omkring 18-19 uger, inden de påbegynder deres ægproduktion. Herefter benævnes de høner. Der er en produktionsperiode på omkring 42-53 uge, herefter slagtes hønerne.

At der i GHI er nævnt høner er fordi det afspejler den produktion, der er på ejendommen. I CHR-registret benævnes en besætning med Høns af slagtetype. Det er reelt ægproduktion til slagtekyllingeproduktionen, der produceres. Så både GHI og CHR er i overensstemmelse med den produktion, der faktisk er på ejendommen.

I 2023 bliver der givet en miljøgodkendelse (efter § 16a, stk. 2)

Ejer Ejnar Sjælland ønsker at udvide produktionen af rugeæg, og der søges om udvidelse af produktionen på ejendommen med tilbygning til de to eksisterende stalde og opførelse af ny stald – alle til produktion af rugeæg.

I miljøkonsekvensrapporten er den ønskede produktion i teksten beskrevet som en rugeægsproduktion, men alle beregninger er lavet på dyretypen hønniker.

Altså er produktionsarealet godkendt til æglæggende HPR-høner (rugeægshøner), men dyretypen skal være hønniker. Dette kan ikke lade sig gøre. Derfor skal der ansøges om ny § 16a, stk. 2 miljøgodkendelse.

Hønniker er betegnelsen af kyllingen fra den er kommet ud af ægget til den bliver kønsmoden (i en alder af ca. 120 dage). Høner er fra kyllingen er blevet kønsmodent, og kan lægge æg. Staldene på Dalgårdsvej 7 er og har hele tiden været indrettet til rugeægshøner.

I nærværende ansøgning er der rettet op på fejlen ved at rette skemaet til, så der regnes ud fra de faktiske forhold på ejendommen.

I ansøgningsskemaet er der rettet op på beregningsgrundlaget, så der regnes på den produktion, der er på ejendommen (og som også er den, der var på ejendommen da den blev godkendt i 2023).

Haderslev kommune har vurderet, at miljøgodkendelsen fra 2023 kan bortfalde, og erstattes af denne godkendelse.

Haderslev Kommune vurderer sammenfattende, at der kan gives lov til projektet idet:

- Projektet er erhvervsmæssigt nødvendigt.
- Husdyrbruget, med de stillede vilkår, kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.
- Projektet med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener

Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt.

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift jævnfør husdyrbruglovens § 40, stk. 1, jævnfør dog stk. 2. Dette betyder, at vilkårene inden for denne periode kun kan ændres, hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses, da afgørelsen blev meddelt, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 3. marts 2034.

B. Vilkår for husdyrbruget

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Vilkårene skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes. Konkrete bestemmelser i lovgivning og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen. Når denne miljøgodkendelse bliver taget i brug, er det de nedenstående vilkår der gælder for husdyrbruget.

Generelt

- 1) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet fra Husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 249070, version 9, og med de ændringer og vilkår, der fremgår af denne miljøgodkendelse.
- 2) Miljøgodkendelsen skal altid være at finde på husdyrbruget, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være den driftsansvarlige bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift – Produktionsareal og staldsystem

- 3) Husdyrbrugets produktionsanlæg skal være og drives i overensstemmelse med Tabel 1 og være placeret som vist på Bilag 1.

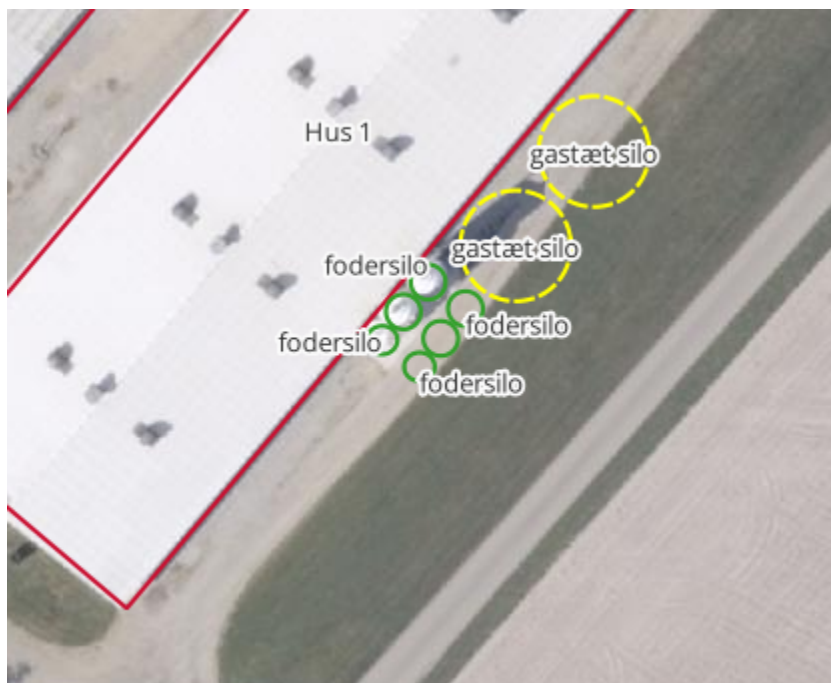
Tabel 1 Stalde og produktionsarealer på husdyrbruget ved ansøgt drift.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal (%)
Stald 1	1714	Høns, rugeæg. Gulvdrift og gødningskumme	1525	89
Stald 2	1864	Høns, rugeæg. Gulvdrift og gødningskumme	1621	87
Ny stald	3098	Høns, rugeæg. Gulvdrift og gødningskumme	2700	87,2
Forlængelse af stald 2	524	Høns, rugeæg. Gulvdrift og gødningskumme	518	98,9
Sum	7200		6364	

- 4) Ny stald og forlængelse af stald 2 skal placeres som vist på Bilag 1.

Indretning og drift - Øvrige anlæg

- 5) Der må opstilles 2 gastætte siloer med en kapacitet på hver 700 t. øst for stald 1. Siloerne vil have en diameter på 8,5 meter og en højde på 18-20 meter. Derudover må der etableres yderligere 3 fodersiloer i forbindelse med de 3 eksisterende fodersiloer øst for stald 1.

Figur 1: Placering af fodersiloer

Lugtgener

- 6) Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusive ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt.
- 7) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, kan kommunen meddele påbud om, at husdyrbruget for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

Støjgener

- 8) Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdierne i tabel 3. Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Tabel 3 Vejledende Støjgrænser fra i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder".

Tidspunkt	Støjgrænser dB(A)			Reference tidsrum (Midlingstid)
	Det åbne land	Byzone	Samlet bebyggelse	
Hverdage kl. 07-18	55	45	45	8 timer
Lørdag kl. 07-14	55	45	45	7 timer
Lørdag kl. 14-18	45	40	40	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07-18	45	40	40	8 timer
Aften, alle dage kl. 18-22	45	40	40	1 time
Nat, alle dage kl. 22-07	40	35	35	½ time

Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Vilkåret gælder for al støj fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel. Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af overnævnte støjgrænser.

- 9) Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at vilkårets fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret én gang årligt.

Målingerne / beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj" og skal udføres af en person eller et firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, som er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lysgener

- 10) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.
- 11) Udendørs belysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time efter endt aktivitet på pladsen.
- 12) Der skal være natsænkning på belysningen i stalden i den periode, hvor der ikke er aktivitet.
- 13) Udendørs belysning og lys fra stalde skal afskærmes, således at der ikke opstår væsentlige lysgener for omkringboende. Det er tilsynsmyndigheden, der afgør, om en lyskilde medfører væsentlige lysgener for omkringboende.

Skadedyr

- 14) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, mv. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr. Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand mv. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.

- 15) Der skal overalt på husdyrbruget udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse efter de nyeste [retningslinjer for fluebekæmpelse på og omkring gårde med husdyr](#).

Olie, kemikalier og affald

- 16) Olie, diesel og kemikalier skal opbevares i overjordiske beholdere på fast og tæt bund uden afløb og uden risiko for afstrømning til terræn.
- 17) Tankning af brændstof skal ske under opsyn.

Spilde- og overfladevand

- 18) Fra befæstede arealer må der ikke ske overfladeafstrømning af urent vand til det omgivende terræn.
- 19) Tagbrønde og -nedløb skal sikres på en sådan måde, at der ikke kan indsvive forurenende stoffer.
- 20) Dræn og riste, undtaget tagbrønde og riste nævnt i vilkår 20, der ligger nærmere end 15 meter fra opbevaringsanlæg for husdyrgødning, og lign. herunder staldanlæg, skal ledes til opbevaringsbeholder for flydende husdyrgødning eller sløjfes/omlægges.

Egenkontrol

- 21) Som led i at dokumentere egenkontrollen på bedriften skal følgende dokumentation opbevares i fem år og forevises Haderslev Kommune på forlangende:
- Kvitteringer for aflevering af farligt affald.
  - Ressourceforbrug for vand og energi én gang årligt
  - Opgørelse af produktionsareal i stalde på skitser eller tegninger.
  - Kvitteringer, eller anden dokumentation, for flue- og rottebekæmpelse.
  - Dokumentation for servicering af ventilationsanlæg.
  - Tilladelse til fodersiloer og gastætte siloer fra Brand og Redning Sønderjylland

Risikoforhold

- 22) Der skal altid forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Beredskabsplanen skal ajourføres løbende og minimum én gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Medarbejderne skal være bekendt med beredskabsplanen.
- 23) Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder, og derefter med de ansatte mindst én gang årligt.

Ophør

- 24) Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.
- 25) IE Husdyrbruget skal meddele kommunen, hvis driften ophører, eller hvis produktionen permanent nedsættes så meget, at ejendommen ikke længere er et IE-husdyrbrug.

- 26) Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

Særregler for IE-husdyrbrug

Udover ovenstående vilkår er der en række krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (nr. 1089/2024), som også skal opfyldes for denne § 16a, stk. 2 miljøgodkendelse. Det drejer sig om §§ 51-60. Disse vilkår vil blive gennemgået i forbindelse med tilsyn, og dokumentationen skal ellers indsendes til kommunen senest den 31. december hvert år.

C. Miljøteknisk beskrivelse

Haderslev Kommunes vurderinger foretages på grundlag af ansøgersøgningsmaterialet, supplerende oplysninger fra ansøger samt Haderslev Kommunes oplysninger om natur- og miljøforhold i området, og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Generelt

For at sikre, at husdyrbrugets miljøpåvirkning ikke overstiger det vurderede, stilles der vilkår om, at projektet skal gennemføres som beskrevet i søgningsmaterialet fra Husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 249070 version 8, samt med de ændringer og vilkår, som fremgår af miljøgodkendelsen. Da den driftsansvarlig for husdyrbruget er ansvarlig for at overholde vilkårene i denne miljøgodkendelse, stilles der vilkår om, at den driftsansvarlige er bekendt med denne miljøgodkendelses indhold. For at sikre, at godkendelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der også vilkår om, at godkendelsen skal foreligge på husdyrbruget, og at relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Alternativer til det ansøgte projekt

I miljøkonsekvensrapporten beskrives dette alternativ: Det eneste reelle alternativ der har været i betragtning, er at placere den nye stald så gavlerne vil flugte. Dette er ikke en mulighed hvis de generelle afstandskrav skal overholdes. Og placeringen er derfor fravalgt.

Indretning og drift

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit 3,1.

Husdyrbrugets eksisterende anlæg består af 2 stalde til rugehøner. I forbindelse med udvidelsen af bedriften opføres ny stald og stald 2 forlænges. Situationsplan med angivelse af placering af stalde og anlæg fremgår af Bilag 1. Der vil fremover være følgende anlæg og produktionsarealer på husdyrbruget:

Tilladte produktionsarealer og staldsystemer

- 6364 m² produktionsareal med gulvdrift og gødningskumme og Dyretype: Høns, rugeæg.

Det samlede godkendte produktionsareal, som udgør 6364 m² på husdyrbruget, kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for dyrevelfærdsreglernes grænser. Produktionsarealet for hver stald samt dyretyper kan ses i Tabel 1.

Andre anlæg

- 3 nye fodersiloer og 2 gastætte siloer.

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte miljøteknologi. Kommunen stiller derfor vilkår om, at dyretyper, staldsystemer samt placering og størrelse af det nye staldanlæg og produktionsareal skal være som ansøgt. Dette skal sikre, at miljøpåvirkningerne fra husdyrbruget fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af den samlede størrelse af produktions- og gødningsopbevaringsarealerne, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til, at dyretype, staldsystemer og produktionsarealer skal være som ansøgt for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra husdyrbruget ikke overstiger de niveauer, der fremgår af ansøgningen. Herved opfyldes husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav om, at IE-brug skal have vilkår om relevante tekniske foranstaltninger (§ 43, stk. 1, nr. 10).

Husdyrbrugets beliggenhed

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit 3,4.

De fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 gælder for etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening. Afstandskravene i henhold til §§ 6, 7 og 8 i husdyrbrugloven måles til kanten af de pågældende anlæg.

Det er relevant at behandle afstandskravene i §§ 6, 7 og 8, da der er ansøgt om at etablere nyt produktionsareal til høns til rugeægproduktion. De ansøgte nyetableringer og ændringer på husdyrbruget overholder de lovbestemte afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6-8,

Tabel 4 Oversigt over afstande fra anlæg på husdyrbruget til nærmeste punkt med afstandskrav jævnfør husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8.

Husdyrbrugloven	Afstandskrav til	Afstandskrav (m)	Afstand (m)	Bemærkninger om anlæg
§ 6	Byzone eller sommerhusområde (eksisterende eller fremtidigt)	50	3500	Vest/nordvest for anlæg
§ 6	Boligområde/Blandet bolig og erhverv (landzone der i lokalplan er udlagt til) Rangstrup	50	4000	Sydøst for anlæg
§ 6	Nabobeboelse (Dalgårdsvej 9)	50	450	Nordøst for anlæg
§ 7	Kategori 1 natur	10	5500	Vest for anlæg
§ 7	Kategori 2 natur	10	9000	Øst for anlæg
§ 8	Vandforsyningsanlæg (ikke almen vandforsyning)	25	61	Syd/sydøst for anlæg
§ 8	Vandforsyningsanlæg (almen vandforsyning)	50	6000	Nordvest for anlæg
§ 8	Vandløb, dræn og søer > 100 m ²	15/100*	700/450	Sydvest/nord for anlæg
§ 8	Offentlig vej, privat fællesvej	15	50	Syd for anlæg

§ 8	Levnedsmiddelvirksomhed	25	Mere end 25	
§ 8	Beboelse på samme ejendom	15	41	
§ 8	Naboskel	30	30	

* Ved etablering af anlæg til flydende husdyrgødning skal der være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal større end 100 m².

De fastsatte afstandskrav i § 6 er mindst 50 m til byzone, område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. samt til nabobeboelse. De generelle afstandskrav i § 6 er overholdt.

De fastsatte afstandskrav i § 7 er mindst 10 m til bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der benævnes som Kategori 1 natur og Kategori 2 natur. De generelle afstandskrav i § 7 er overholdt. Der er fastsat afstandskrav i § 8 for vandforsyning (boring), vandløb, dræn, sø (100 m²), vej, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på samme ejendom og naboskel. De generelle afstandskrav i § 8 er overholdt.

Fredninger, beskyttelseslinjer mv.

Det vurderes, at det ansøgte ikke er beliggende indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, skov-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller inden for beskyttede sten- og jorddiger (naturbeskyttelseslovens³ §§ 16-19 og museumslovens⁴ §§ 29 a og 29 e). Dog ligger den nye stald lige på kanten af beskyttelseszone for fortidsminde, hvilket der skal være opmærksomhed på i forbindelse med byggeriet.

Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit 3,4,2.

Det ansøgte projekt omfatter etablering af en ny Stald og tilbygning til stald 2 i tilknytning til det eksisterende bygnings sæt.

Den ny Stald skal etableres nordvest for eksisterende stald 2. Ny Stald er på 3098 m² med et produktionsareal på 2700 m². Bredden bliver 31 m, og længden af bygningen bliver 100 m. Forlængelse af stald 2 bliver 23 m bred og 23 m lang, således staldens fulde længde bliver 110 m, De nye bygninger opføres i materialer med farver, der svarer til byggematerialerne ved de eksisterende stalde.

Området

Husdyrbruget ligger i landzone syd for Hyrup, placeret godt 4 km sydøst for byen Toftlund. I kommunens landskabskarakteranalyse ligger husdyrbruget i karakterområdet Toftlund Bakkeø, De bærende karaktertræk er det enkle og let aflæselige bakkeølandskab i stor skala, med tydelige overgange mellem bakkeø og hedeslette, med udsigt over hedesletten. Karakteristisk er også de større plantageområder, som danner vægge for landskabsrummene, og den sparsomme bebyggelse i området.

³ Naturbeskyttelsesloven - Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse. Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024

⁴ Museumsloven – Bekendtgørelse af museumsloven. Lovbekendtgørelse nr. 358 af den 8. april 2014

Kommuneplanen

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til kommuneplanens landskabelige udpegninger fremgår af Tabel 5

Tabel 5 Landskabelige udpegninger

Kommuneplan	Udpegning	Uddrag af retningslinje	Anlæg inden for udpegning
3.1.1	Særligt værdifulde landbrugsområder	Landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt	ja
3.3.1	Lavbundsarealer	Skal som udgangspunkt friholdes for byggeri og anlæg, som forhindrer genskabelse af det naturlige vandstands niveau.	nej
3.4.1	Naturområder, herunder særligt værdifulde	Hvis der undtagelsesvis tillades byggeri eller arealanvendelse, der forringer et naturområde, stilles krav om udlægning af nye områder.	nej
3.4.2	Økologiske forbindelser, herunder potentielle	Etablering af nye større anlæg, må ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder.	nej
3.4.3	Internationale naturbeskyttelsesområder (NATURA2000)	Skal friholdes for aktiviteter og anlæg, der kan forringe naturtyper og levesteder.	nej
3.5.1	Bevaringsværdige landskaber	Skal som udgangspunkt friholdes for byggeri og anlæg, Hvor det tillades, skal placering og udformning tilpasses til landskabet.	nej
3.5.2	Større sammenhængende landskaber	Friholdes for byggeri, der slører de visuelle og landskabelige sammenhænge. Placering og udformning skal tilpasses til landskabet.	nej
3.5.3	Værdifulde geologiske beskyttelsesområder	Bebyggelse må ikke sløre eller ødelægge landskabstrækkene, deres overgange og sammenhæng.	nej
3.5.4	Kystnærhedszonen	Funktionelt begrundet byggeri skal placeres bag ved eksisterende byggeri eller placeres på de påvirker kystlandskabet mindst mulig.	nej

Husdyrbruget ligger i landskabstype "Bakkelandskab". I det bakkede landskab bør nyt byggeri generelt have en lav og homogen karakter og placeres lavt i landskabet. Byggeri må ikke placeres på bakketoppe. Udsigter over lange strækninger i landskabet bør ikke hindres. Det vurderes at det ansøgte projekt er af homogen karakter, da den nye Stald opføres i tilknytning til eksisterende byggeri.

Samlet vurdering

Med den ansøgte placering vil husdyrbruget ikke væsentligt ændre den visuelle oplevelse af landskabet, set fra omgivelser, og vil ikke være i strid med Kommuneplanens retningslinjer. For at fastholde det ansøgte stilles der vilkår til placering og dimensioner.

Naturvurdering

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit 3,5.

Haderslev Kommune skal foretage vurdering af husdyrbrugets påvirkning af omkringliggende natur. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stalde. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige kvælstoffølsomme naturtyper, benævnt kategori 1, 2 og 3 naturområder. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Herudover ses der på beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven samt Natura 2000-områder og bilag IV-arter jævnfør habitatbekendtgørelsen⁵.

Beskyttede naturtyper efter husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsætter beskyttelsesniveauer for en række kvælstoffølsomme naturtyper.

Haderslev Kommune har vurderet disse naturområder i nærheden af husdyrbruget, hvilket fremgår af Tabel 6.

Tabel 6 Ammoniakdeposition til kategoriseret naturområder i nærheden af husdyrbruget.

Kategori 1-natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Mandbjerg Skov	S	5500	0,0	0,0	0,0	Vest for anlæg
Mandbjerg Skov	Bn	5500	0,0	0,0	0,0	Vest for anlæg
Kategori 2-natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Overdrev	Bn	9000	0,0	0,0	0,0	Øst for anlæg
Kategori 3-natur						

⁵ Habitatbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Bekendtgørelse. nr. 1098 af den 21. august 2023.

Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Kat 3	Mk	540	0,8	0,4	0,4	Mose mod syd
Kat 3 nordøst	Mk	1250	0,6	0,3	0,3	Mose
Kat 3 nordvest	Bn	1360	0,1	0,1	0,1	Mose
Kat 3 hede vest	Bn	670	1,0	0,5	0,5	Hede

Kategori 1-natur

Den maksimalt tilladte totaldeposition af kvælstof fra et husdyrbrug til et kategori 1-naturområde er afhængigt af, om emissionen fra andre husdyrbrug også påvirker samme naturområde, dvs. om der er en kumulativ effekt i de kritiske naturpunkter. Kritiske naturpunkter er de steder i et naturområde, hvor der udløses krav om maksimal ammoniakdeposition fra det ansøgte husdyrbrug. Det første kritiske naturpunkt findes ved at bestemme den korteste afstand mellem naturområdet og det ansøgte husdyrbrug. Hvis dette punkt ikke påvirkes af ammoniakemissionen fra andre husdyrbrug, vil den tilladte maksimaldeposition fra det ansøgte husdyrbrug være 0,7 kg N/ha/år. Hvis punktet påvirkes af emissionen fra én eller flere andre husdyrbrug, må totaldepositionen fra det ansøgte husdyrbrug maksimalt være hhv. 0,4 og 0,2 kg N/ha/år. Hvorvidt et kritisk naturpunkt påvirkes af emissionen fra andre husdyrbrug, bestemmes ud fra kumulationsmodellen i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 27, stk. 2.

Kategori 1-naturområdet modtager en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år fra husdyrbruget på Dalgårdsvej 7.

Naturområdet består af Elle- og Askeskov og er beliggende i Mandbjerg Skov. Det kritiske naturpunkt for området findes i en afstand af ca. 5 km fra husdyrbrugets anlæg, og der er ikke kumulation med andre husdyrbrug. Det betyder, at den højest tilladte totaldeposition i de kritiske naturpunkter må være 0,7 kg N/ha/år, dette overholdes.

Kategori 2-natur

Det nærmeste kategori 2-naturområde er et overdrev, som ligger 9 km vest for husdyrbruget, Overdrevet modtager 0,0 kg N/ha/år i totaldeposition fra husdyrbruget. Dette er mindre end den maksimalt tilladte totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år. Det vurderes derfor, at overdrevets naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Kategori 3-natur

De nærmeste og mest påvirkede kategori 3-naturområder er tre moser og en hede mellem 540 og 1360 m fra husdyrbruget,

Da naturområderne modtager en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år, er husdyrbruglovens krav om tilladt ammoniakdeposition overholdt. Det vurderes på den baggrund, at områdernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til

enhver tid ejeren af arealet. Ifølge husdyrbrugloven skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer ved udarbejdelse af miljøgodkendelser. Der findes flere § 3 beskyttede naturområder i nærheden af husdyrbruget på Dalgårdsvej 7, heriblandt søer og enge.

Tabel 7 Ammoniakdeposition til § 3 beskyttede naturområder i nærheden af husdyrbruget.

§ 3 beskyttet natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
§3 eng	Bn	475	1,6	0,9	0,9	nord
Fattigkær	Mk	475	1,9	1,0	1,0	nord
§ 3 sø øst	V	650	1,2	0,6	0,6	øst
§ 3 eng nord	Bn	500	1,4	0,7	0,7	nord

De nærmeste og mest påvirkede områder er et fattigkær og en eng, som hver modtager 1.0 og 0,9 kg N/ha/år i merdeposition som følge af det ansøgte-

Ifølge DMU-notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en merdeposition af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Tilstanden af den § 3 beskyttede sø og eng vurderes derfor ikke at ændres som følge af den ansøgte udvidelse af husdyrbruget.

De resterende § 3 beskyttede naturområder nær husdyrbruget modtager lavere eller ingen merdeposition fra husdyrbruget som følge af det ansøgte.

Det vurderes på den baggrund, at § 3 naturområdernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af den ansøgte udvidelse på Dalgårdsvej 7.

Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Ifølge habitatbekendtgørelsen §§ 6 og 10 er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven:

Nærmeste Natura 2000-område er område nr. 106, som omfatter habitatområde 201. Den nærmeste del af området ligger ca. 5500 m vest for anlægget. Grundet afstanden fra husdyrbruget og beregninger, der viser, at totaldepositionen ved det nærmeste beskyttede naturområde i Natura 2000-området er 0,0 kg N/ha/år, vurderes det, at Natura 2000-området ikke ændrer tilstand i negativ retning på baggrund af det ansøgte.

Inden for en radius af 1.000 m fra husdyrbruget er der ikke registreret bilag IV arter. Tilstanden af søer og naturområder inden for samme radius forventes jf. ovenstående vurderinger ikke ændre sig som følge af den ansøgte udvidelse.

Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV-padder ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af ammoniakdeposition fra husdyrbruget.

Lugtgener

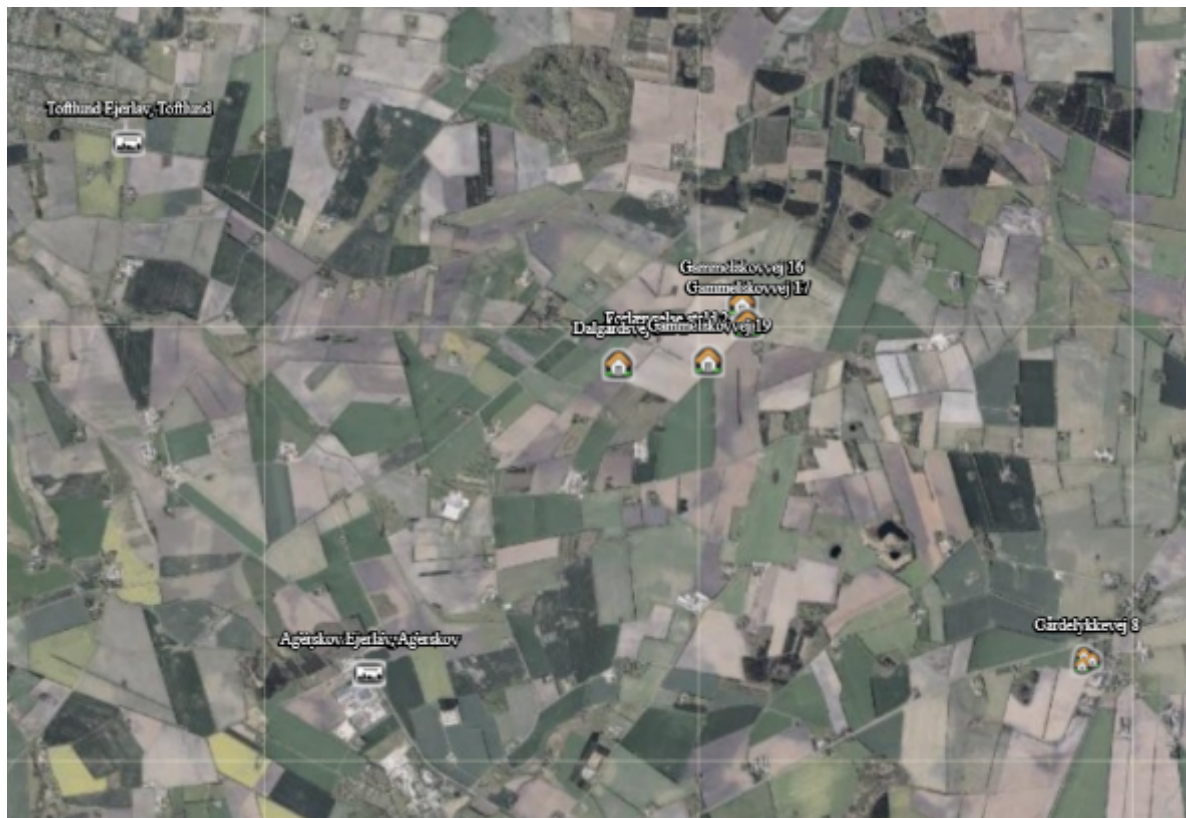
Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit 3,6.

Ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk har beregnet en teoretisk lugtgeneafstand for de tre beboelsestyper: Enkelt beboelse, samlet bebyggelse i landzone samt byzone. Geneafstanden (korrigeret geneafstand) er den minimumsafstand, der skal være fra husdyrbrugets lugtcentrum til de tre beboelsestyper, for at lugtgenekriteriet ikke overskrides. Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Haderslev Kommune vurderer, at de afsatte punkter for de tre beboelsestyper er korrekte. De beregnede gener af lugt for de tre beboelsestyper fremgår af Tabel 8. Lugten fra staldene er beregnet til i alt 26728,8 OU/s. Konsekvensafstanden er beregnet til 616 m ud fra det samlede dyrehold og bruges til at afgrænse, hvilke naboer der får tilsendt udkastet i den generelle høring.

Tabel 8 Afstand og lugtgeneafstand til nærmeste enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt?
Dalgårdsvej 5 Enkelt beboelse	0	FMK	142,7	451,6	ja
Gammelskovvej 16 Enkelt beboelse	0	FMK	142,7	620,7	ja
Gammelskovvej 17 Enkelt beboelse	0	FMK	142,7	649,5	ja
Gammelskovvej 19 Enkelt beboelse	0	FMK	142,7	453,9	ja
Gårdelykkevej 8 Samlet bebyggelse/ Lokalplan	0	FMK	253,7	4093,5	ja
Agerskov Ejerlav, Agerskov Byzone/ Sommerhusområde	1	FMK	451,3	3449,3	ja
Byzone ved Agerskov Byzone/ Sommerhusområde	0	FMK	451,3	3449,6	ja
Toftlund ejerlav, Toftlund Byzone/ Sommerhusområde	0	FMK	451,3	4251,3	ja

Figur 2 Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste nabo i enkelt bolig uden landbrugspligt, samlet bebyggelse, lokalplanudlagt rekreativt område (boligområde, fremtidig byzone) sommerhusområde og byzone.

Nærmeste nabo uden landbrugsdrift er adressen Dalgårdsvej 5. Nærmeste samlet bebyggelse er Gårdelykkevej 8. Nærmeste byzone er Agerskov.

Afskæringskriteriet for lugt til beboelsestyperne enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Der er ikke anvendt teknologi til at reducere lugt fra husdyrbruget.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår om, at bedriften skal drives og rengøres således, at lugtgener begrænses, herunder at staldanlæg skal rengøres minimum én gang årligt.

Støjkilder og rystelser

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit 3,7,1.

De primære støjkilder på ejendommen er ventilation, levering af råvarer samt tømning af stald i forbindelse med holdskifte. Haderslev Kommune vurderer sammenfattende, at støjen fra husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende eller overstige Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier. De vejledende støjgrænser stilles som vilkår for at fastholde ansøger herpå. Såfremt, tilsynsmyndigheden vurderer, at støjgrænserne ikke overholdes, kan denne påkræve dokumentation for, at grænserne overholdes, der stilles vilkår herom.

Gener i forbindelse med rystelser fra køretøjer og landbrugsmaskiner vurderes ikke at overstige, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Eventuelle gener herfra minimeres ved hensynsfuld kørsel.

Der stilles ingen skærpende vilkår om rystelser.

Støvgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit 3,7,2.

Husdyrbrugets væsentlig kilde til eventuelle støvgener kan være ventilationsafkastene. Der er langt til naboer og Haderslev Kommune vurderer ikke at produktionen vil påvirke omboende væsentligt.

Lysgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit 3,7,3.

Der vil blive installeret LED belysning i den ansøgte stald og der er installeret lysstyring, så lyset ikke er tændt unødigt. Der er desuden installeret lysdæmpning, så effektforbruget reduceres yderligere. Staldene har lamper ved forrummets indgangsparti, samt større lysarmaturer ved porte, som kun anvendes ved ind- og udsætning af dyr. Der er ikke tændt lys i staldene om natten.

For at minimere lysgener fra husdyrbruget yderligere stilles der vilkår om, at udendørs belysning skal forsynes med bevægelsessensorer, som vil sikre, at lyset kun er tændt, når det er nødvendigt. Ligeledes stilles der vilkår om, at belysningen i stalden kun må være tændt i det fornødne omfang for at minimere eventuelle lysgener fra staldenes vinduer.

Skadedyr

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit 3,7,4.

Husdyrbruget skal bestræbe at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, foderopbevaring, og overholdelse af [retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi](#) om at forebygge og bekæmpe forekomsten af fluer på husdyrbruget. Konstateres der rotter på ejendommen, er der pligt til at anmelde det til kommunen eller til privat aktør, så bekæmpelse kan iværksættes hurtigst muligt.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at der efter projektets gennemførelse med de stillede vilkår ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer eller rotter på husdyrbruget, og at ejendommens skadedyrsbekæmpelse vil være tilfredsstillende.

Transport, til- og frakørsler

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit 3,7,5.

Antallet af tunge transportere til/fra husdyrbruget stiger med 44 transportere som følge af den ansøgte udvidelse.

Med den ansøgte udvidelse estimerer ansøger, at der årligt vil være maksimalt 352 tunge transportere til/fra husdyrbruget. Dette svarer til ca. 1 transport om dagen.

Husdyrbrugets eksisterende til- og frakørselsforhold ændres ikke med det ansøgte, og adgangen til husdyrbruget er forsat fra Dalgårdsvej.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra transporter til og fra husdyrbruget, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde. Beboere, af boliger i landzone, må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af husdyrbrugets lokalisering, at transporter ikke vil være til væsentlig gene for beboerne i området, og der stilles ingen særlige vilkår i forhold til transport.

Olie, kemikalier og affald

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit 3,8.

Affald beskrevet i Haderslev Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald, [Haderslev Kommunes Regulativ for erhvervsaffald](#), skal håndteres efter denne. Andet affald håndteres efter generelle regler i affaldsaktørbekendtgørelsen⁶ og affaldsbekendtgørelsen⁷.

Fast og flydende farligt affald skal opbevares i overensstemmelse med Haderslev Kommunes [Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier](#). Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra også er beskrevet i denne forskrift.

Vi henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på [Energistyrelsens hjemmeside](#).

Haderslev Kommune vurderer, at der ved opbevaring af råvarer, som fx olie, diesel og kemikalier skal stilles vilkår til opbevaring for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles derfor vilkår om at opbevaring af olie, diesel og kemikalier skal ske i overjordiske beholdere på fast plads uden afløb eller mulighed for afstrømning til terræn. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering.

Der stilles vilkår om tankning af brændstof skal ske under opsyn. Vilkåret er stillet, da der er stor risiko for spild på jorden, der hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes med brændstof.

Døde fjerkræ kommer i lukkede daka spande.

Spilde- og overfladevand

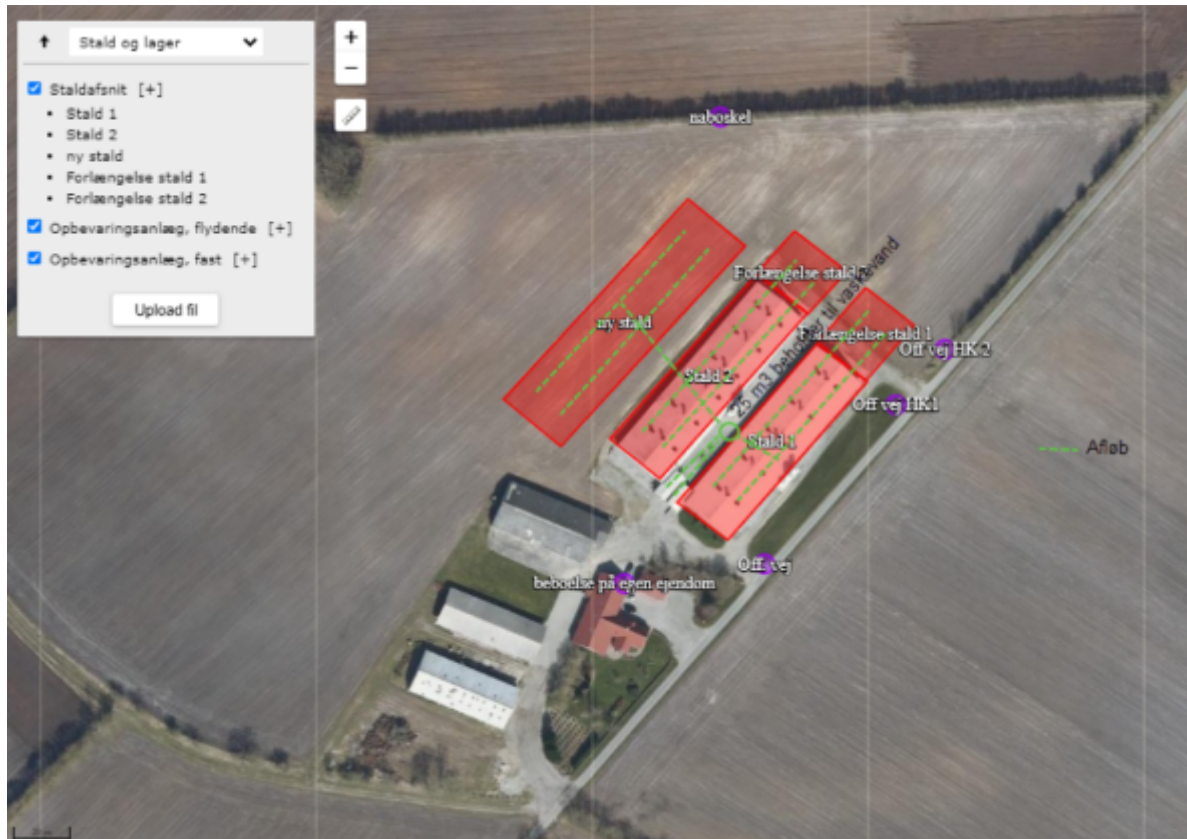
Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit 3,8,1.

Afløbsplan fremgår herunder:

---

⁶ Affaldsaktørbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affaldsregulativer, - gebyrer og -aktører mv. Bekendtgørelse nr. 1743 af den 30. december 2024.

⁷ Affaldsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affald. Bekendtgørelse nr. 1749 af den 30. december 2024

Figur 3: Afløbsplan

For at beskytte det omkringliggende jord, grundvand og natur mod forurening med spildevand stilles der vilkår om, at der ikke må ske overfladeafstrømning med forurenende stoffer til det omgivende terræn fra befæstede arealer. Ligeledes stilles der vilkår om, at vask af maskiner mv., hvorfra der kan forekomme gødnings- og/eller sprøjterester, skal foregå på støbt plads og med bortledning af vaskevandet til gyllebeholder.

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at der ikke må ske overfladeafstrømning med forurenende stoffer til det omgivende terræn fra befæstede arealer af hensyn til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand.

Der stilles vilkår om sikring af tagbrønde og tætsluttende tagnedløb, så overfladeafstrømning med forurenende stoffer ikke ledes til grundvandet. Der stilles ligeledes vilkår om, at alle dræn og afløb indenfor 15 m af husdyranlæg skal ledes til opsamlings- eller opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning eller sløjfes.

Herved opfyldes kravene i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at reducere mængden af spildevand og undgå risiko for forurening af jord og grundvand (§ 43, stk. 1, nr. 8 og 13).

Energi og vandforbrug

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit 3,8,3.

Energi

Energiforbruget registreres mindst én gang årligt, så der kan reageres på unormalt elforbrug. Der stilles egenkontrolvilkår herom for at fastholde ansøger på dette. Skulle energiforbruget stige over det der kan forventes af et husdyrbrug af denne størrelse, stilles der vilkår om, at der skal fremlægges tiltag for at nedbringe forbruget igen, for at sikre at elforbruget ikke overstiger det forventede forbrug.

Vedligehold og løbende reparation af elinstallationer vil forhindre unødigt energiforbrug, og der stilles vilkår herom. Husdyrbrugets ventilationsanlæg er særligt energikrævende, og det er derfor vigtigt, at disse fungerer optimalt, og ikke bruger mere energi end nødvendigt.

Som et energireducerende tiltag på husdyrbruget vil lyskilder ved behov for udskiftning og opsætning skiftes ud med, eller fastholdes som, LED-belysning eller anden energibesparende belysning. Derudover vil ventilationen være energibesparende.

Vand

Forsyning af vand i dag fra både vandværk og privat boring. Drikkevand i husholdningen er i dag fra vandværk, mens vand til staldene er fra privat boring. Det ønskes at få staldene tilsluttet vandværket.

Hovedparten af vandforbruget går til drikkevand til dyrene. Herudover er der et mindre forbrug af vand til vask af pakkerum og stalde. Den primære kilde til vandspild er utætte vandnipler. Disse efterses regelmæssigt, således vandspild minimeres.

Ved vask skummes staldene op først, og vaskes derefter ned, svarende til iblødsætning. Der vaskes med højtryksrenser. Både iblødsætning og vask med højtryksrenser er vandbesparende og BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

Den nye stald vil blive udformet med glatte overflader på loft og gulv. Det giver en stor besparelse på vandforbrug ved vask.

Der vil være alarm på vandforsyning således, at en større lækage vil blive opdaget øjeblikkeligt. Produktionen er sårbar over for fugt, hvorfor ansøger vil være meget opmærksom på at udbedre alle lækager hurtigst muligt.

BAT ammoniakemission og BAT-redegørelse

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit 3,9.

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, når produktionen er større end 40,000 stipladser til fjerkræ.

Rugeægsproduktionen på Dalgårdsvej 7 bliver med udvidelsen et IE-brug, så der er krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission og om en BAT-redegørelse.

BAT Ammoniakemission

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget er højere end 750 kg NH₃-N/år. I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år, skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til BAT, dvs. "bedste tilgængelige teknik". Med begrebet "bedste tilgængelige teknik" menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet i forhold til ammoniakemission.

Ved fastlæggelse af BAT-niveauet for ammoniak anvendes beregningerne i husdyrgodkendelse.dk. BAT-kravet beregnes ud fra EU's BAT-konklusion fra 21. februar 2017, som det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler, der tages i anvendelse for at opfylde BAT-emissionsgrænseværdien.

I forbindelse med behandling af denne ansøgning om miljøgodkendelse er der foretaget en vurdering af, om de beregnede emissionsgrænseværdier, der fastsættes som BAT-krav, overholdes. Desuden vurderes anvendte virkemidler til begrænsning af ammoniakemissionen.

IE-husdyrbruget skal desuden redegøre for anvendelsen af bedste tilgængelige teknik inden for andre emner.

BAT-krav: Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Husdyrbrugets tab af ammoniak til omgivelserne beregnes som summen af emissionen fra stalde og opbevaringsanlæg. Beregningen af emissionen baseres på oplysninger om husdyrholdets dyretyper, staldanlæg, opbevaringsanlæg for husdyrgødning og valgte teknologier.

BAT-kravet i nærværende ansøgning er beregnet ud fra "Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit", "Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse" samt "Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse" for den eksisterende gyllebeholder.

Beregning af ammoniakemissionen for det ansøgte projekt viser følgende:

Tabel 9 Ammoniakemission fra staldafsnit, gødningsopbevaringsanlæg og totalt fra husdyrbruget

	Stalde	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N/år)	13664	13364
Faktisk emission (kg NH ₃ -N/år)	13664	13364
Forskel (kg NH ₃ -N/år)	-	0
Vejledende BAT overholdt?	-	Ja

I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til niveauet for BAT for den pågældende dyretype og staldsystem. Kravet betyder således, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale emissionsgrænseværdier, jf. bekendtgørelsens bilag 3, pkt. A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift.

Som det ses i Tabel 9, er den faktiske ammoniakemission på 13664 kg NH₃-N/år, og idet det samlede BAT-krav på baggrund af maksimale grænseværdier er beregnet til 13664 kg NH₃-N/år, er husdyrbrugets BAT i forhold til ammoniakemission overholdt.

BAT redegørelse for IE-brug

IE-husdyrbrug skal desuden redegøre for anvendelsen af bedste tilgængelige teknik inden for emnerne management, råvarer, energi og vand (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, punkt C).

Der er i miljøkonsekvensrapporten redegjort for:

- Management
- Energi
- Vand
- Råvarer, foder

BAT-redegørelsen indgår i ansøgers miljøkonsekvensrapport som påkrævet for et IE-husdyrbrug. Haderslev Kommune vurderer, at der for det ansøgte projekt i tilstrækkeligt omfang er redegjort for, at projektet lever op til kommunens BAT-niveau for en ejendom af pågældende størrelse.

Egenkontrol

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit 4,1,4.

Det er væsentligt, at der på husdyrbruget foretages egenkontrol, der indeholder dokumentation for den løbende overholdelse af vilkårene.

I godkendelsen fastsættes derfor egenkontrollvilkår om, at der skal være dokumentation for:

- Ressourceforbrug for vand og energi én gang årligt.
- Kvitteringer for aflevering af farligt affald.
- Opgørelse af produktionsareal i stalde på skitser eller tegninger.
- Flue- og rottebekæmpelse.
- Dokumentation for servicering af ventilationsanlæg.
- Følger kontrolprogram fra DanHatch.
- Datalogning af foderforbrug, antal æg, vandforbrug, dødelighed, kølerumstemperatur og ventilation.
- Vandnipler efterses dagligt for at minimere vandspild.
- Der bliver løbende ført journal over vand- og energiforbrug samt spild, og vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Der vil blive foretaget daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.
- Da ejendommen er et IE-brug er der krav om at der udarbejdes miljøledelse, laves oplæringsmateriale til ansatte og at der føres kontrolplaner.
-

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at overvåge foranstaltningerne (§ 43, stk. 1, nr. 11).

Risikoforhold

For IE-husdyrbrug er det lovpligtigt at udarbejde en beredskabsplan for husdyrbruget, og der stilles derfor ikke særskilt vilkår hertil. Beredskabsplanen skal være kendt af husdyrbrugets medarbejdere og tilgængelig ved miljøtilsyn.

Haderslev Kommune vurderer herefter, at risici er minimeret, og at med udarbejdelse og regelmæssig opdatering af beredskabsplanen sikres begrænsning af følgerne af eventuelle uheld.

Ophør

Det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at ved ophør af aktiviteter på et IE-husdyrbrug bliver husdyrbruget omfattet af reglerne i jordforureningsloven, der omhandler afhjælpning af jord- og grundvandsforurening. Ophøret skal anmeldes til kommunen med oplæg til vurdering efter reglerne i jordforureningsloven. Anmeldelsen skal indsendes senest fire uger efter driftsophør. Der stilles derfor vilkår om, at husdyrbruget skal meddele kommunen, hvis driften ophører, eller hvis produktionen nedsættes så meget, at ejendommen ikke længere er et IE-husdyrbrug.

Haderslev Kommune stiller vilkår om, oprydning og bortskaffelse af affald ved ophør af bedriften. Herunder at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, dvs. alle opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og ejendommen skal fremstå i miljømæssig god stand.

Ved eventuelt ophør af produktionen, vil der efter Haderslev Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget hvis:

- Staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt.
- Miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

Herved opfyldes kravene i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at undgå forureningsfare ved ophør (§ 43, stk. 1, nr. 12).

D. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret fra den 11. december 2025 med 14 dages høringsfrist på Haderslev Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen (jf. husdyrbrugloven § 55 stk.3). Der indkom ingen bemærkninger til høringen.

Høring af naboer og parter om udkast til miljøgodkendelse

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 22. januar 2026 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor lugtkonsekvenszonen, samt til skønnede parter i sagen, ansøger selv og til andre berørte myndigheder med oplysning om en frist på 4 uger til at kommentere udkastet (jævnfør husdyrbruglovens § 56 og forvaltningslovens⁸ § 19).

Udkastet kunne ses på [Høringer og afgørelser | Haderslev Kommune](#) fra den 22. januar 2026 til den 19. februar 2026.

Kommunen modtog ingen høringssvar i høringsperioden.

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen er meddelt den 3. marts 2026.

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på [DMA.mst.dk](#) den 3. marts 2026.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-post eller brev:

Ejnar Sjælland, Dalgårdsvej 7. E-mail: eb.sjaelland@mail.dk.

Som e-mail med vedhæftet fil:

Ansøgers konsulent: Spiras, v/ Inger Knude. ika@spiras.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København. dnhaderslev-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V. natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding.

trvest@stps.dk

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup.

nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V. ae@ae.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K. fbr@fbr.dk

Lokalafdeling Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, 6500

Vojens. Bent.Karlsson1@outlook.dk

Lokalafdeling Danmarks Sportsfiskerforbund v/Morten Ringive.

sydoestjylland@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. post@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Sønderjylland v/Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev.

haderslev@dof.dk

---

⁸ Forvaltningsloven – Bekendtgørelse af forvaltningsloven. Lovbekendtgørelse nr. 433 af den 22. april 2014.

Klagevejledning

Hvem kan klage - Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jævnfør husdyrbruglovens § 76. Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen. Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Hvor skal der klages - Der skal klages via den elektroniske klageportal, se vejledning på [Den elektroniske klageportal](#). Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Klagefrist - Klagefristen er fire uger fra den dag, miljøgodkendelsen er meddelt, dermed frem til **den 31. marts 2026**. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen, jævnfør husdyrbruglovens § 79. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune på klageportalen.

Gebyr - Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i klageportalen.

Opsættende virkning - Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Civilt søgsmål - Et eventuelt sagsanlæg skal jævnfør husdyrbruglovens § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger. Der skal anlæggets sag via den elektroniske selvbetjening, se vejledning på [Den elektroniske selvbetjening](#).

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport

Ansøgning om Miljøgodkendelse §16a stk. 2

Ejnar Sjælland
Dalgårdsvej 7, 6534 Agerskov

Ansøgning om opførelse af en ny rugeægsstald samt tilbygning på eksisterende stald.

Skema 249070 i www.husdyrgodkendelse.dk

• **Kolding**

Niels Bohrs Vej 2
7634 1700

• **Vojens**

Bilkundvej 3
7320 2600

• **Aabenraa**

Jens Terp-Nielsens Vej 13
7436 5000

• **Odense**

Murkehatten 1A th
7436 5000

spiras.dk

Datablad

Ansøger og ejer

Ejnar Sjælland
Dalgårdsvej 7
6534 Agerskov

Kontaktperson på miljø sagen:
Christian Frederiksen
Mobil: 40292077
Mail: eb.sjaelland@mail.dk

Husdyrbrugets adresse

Dalgårdsvej 7, 6534 Agerskov

CVR-nummer

31204534

CHR-nummer

51331

Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	8359225
Matrikel-nr.	13 – Hyrup, Bevtoft m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Driver ikke andre husdyrbrug
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningskema	249070
Konsulent	Spiras CVR-nr.: 21111511 Inger Knude Mobil: 7634 1793 Mail: ika@spiras.dk

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Dalgårdsvej 7. Der ansøges om at etablere en ny stald til rugeæg og udvide eksisterende stald ved at etablere tilbygning. Der søges om ny miljøgodkendelse for at rette op på den fejlbehæftede godkendelse fra februar 2023.

I forbindelse med den nye stald vil der blive opstillet fodersiloer.

Produktionen er et IE-brug, da der er mere end 40.000 hønepladser i staldene.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved en udvidelse af produktionsarealet.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Datablad	2
Forord	3
1. Indledning	6
2. Ikke-teknisk resume	7
3. Miljøtekniske redegørelse	9
3.1 Indretning og drift af anlægget	9
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde	10
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug	10
3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed	10
3.4.1 Generelle afstandskrav	11
3.4.2 Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab	11
3.4.3 Bilag IV arter	12
3.5 Ammoniakemission og -deposition	12
3.5.1 Naturpunkter	12
3.6 Lugtemission	13
3.7 Øvrige emissioner og gener	14
3.7.1 Støj	14
3.7.2 Støv	14
3.7.3 Lys	14
3.7.4 Skadedyr	15
3.7.5 Transporter	15
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer	16
3.8.1 Spildevand	16
3.8.2 Olie- og kemikalier	17
3.8.3 Vand- og energiforbrug	17
3.8.4 Foder	18
3.9 BAT-Ammoniakemission	18
3.10 Grænseoverskridende virkninger	19
3.11 Påvirkning af jordarealer og jordbund	19
3.12 Andet om befolkningen og menneskers sundhed	19
3.13 Alternative løsninger	19
3.14 Samspejlet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5	20
3.15 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6	21
3.16 Oplysninger om konsulent	21
4. Oplysninger om husdyrbruget	21

4.1	BAT: Råvarer, energi, vand og management	21
4.1.1	BAT-Råvarer	21
4.1.2	BAT-Energi	21
4.1.3	BAT-Vand	21
4.1.4	Management	22
5.	Konklusion	22

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer konsekvenserne ved at opføre en ny stald samtidig med at der bygges til den ene af de to eksisterende stalde.

Staldene indrettes med gulvdrift og gødningskumme. Der opstilles ny gastæt silo til korn, samt 3 nye fodersiler ved den nye stald.

Produktionsarealet er hele gulvarealet i hver staldbygning.

2. Ikke-teknisk resume

Husdyrbruget og produktionsomfang

Ansøgningen omhandler husdyrbruget på Dalgårdsvej 7, hvor der produceres rugeæg. Husdyrbruget har en miljøgodkendelse fra 2023, der er givet på forkert grundlag, og som vi derfor ser bort fra.

Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt. Husdyrbrugets nuværende produktionstilladelse er en anmeldelsesafgørelse meddelt 16. april 2009 til produktion af 16.000 årshøner (rugeæg), dengang svarende til 95,8 DE.

Alle stalde er med gulvdrift og gødningskumme.

Der søges om en ny miljøgodkendelse, da der ønskes udvidet med ny stald, samt udvidelse af eksisterende stald. I forbindelse med udvidelsen ønskes der opstilling af gastæt silo til opbevaring af foderkorn samt 3 nye fodersiloer.

Produktionsarealet falder øges fra en smule fra de nuværende 3.146 kvm til 6.364 kvm.

Landskabelige forhold

Anlægget er placeret i landzone i lettere kuperet terræn. Ejendommen er ikke berørt af bygge- eller beskyttelseslinjer.

Der er ca. 390 m til nærmeste nabobeboelser uden landbrugspligt (Dalgårdsvej 5) og ca. 4 km til samlet bebyggelse og ca. 4 km til byzone i Toftlund

Driftsbygningerne vil i ansøgt drift forsat ligge samlet.

Potentielle gener

Pga. af god afstand til nærmeste naboer, samlet bebyggelse og byzone vurderes det, at der ikke vil være væsentlige gener i form af lugt, støj, støv, vibrationer, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Beregningerne i det elektroniske ansøgningssystem Husdyrgodkendelse.dk viser, at krav til lugtgenestandarderne overholdes med stor margin.

Der forventes ikke at ske væsentlige ændringer i støjniveauet fra ejendommen da produktionen i alle tre stalde vil følge samme cyklus så der ændres ikke på tidsrum eller type af støj. Der vil dog være flere transporter ligesom der vil være behov for ventilation af en stald mere end nu.

Der ændres ikke på tilkørselsforhold.

Hovedparten af aktiviteterne på ejendommen vil forsat foregå i dagtimerne inden for almindelig arbejdstid.

Fluer og skadedyr bekæmpes.

Døde dyr opbevares på hygiejnisk vis og afhentes efter behov.

Husdyrgødning

Der produceres udelukkende dybstrøelse på ejendommen. Dybstrøelsen fjernes fra staldene ifm. holdskifte, hvor gødningen køres væk fra ejendommen i tipvogne. Der er ingen lagre til opbevaring af husdyrgødning ved Dalgårdsvej 7.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak som forskellige naturtyper må belastes med. Ammoniaknedfald kaldes deposition. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til alle naturtyper overholdes, både totaldepositionskravene til de mest sårbare naturtyper samt mer-depositionskravet til mindre sårbare naturtyper.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Der er faste krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT.

BAT i forhold til ammoniak overholdes vha. det valgte staldsystem som er gulvdrift med gødningskumme.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Alternative løsninger har været diskuteret fx andre placeringer af staldene, men det vurderes at det ansøgte projekt tager hensyn til naboer og omgivende natur og miljø og opfylder kravene til en effektiv fjerkræproduktion. Logistiskmæssigt er placeringen også mest optimalt.

0-alternativet er at ejendommen drives videre med produktion i de eksisterende stalde med vilkår fastsat i den eksisterende miljøgodkendelse.

3. Miljøtekniske redegørelse

I dette afsnit beskrives husdyrbruget og det ansøgte samt projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne.

3.1 Indretning og drift af anlægget

Ejendommen driver i dag en produktion af rugehøns og produktionsanlægget er placeret samlet på Dalgårdsvej 7.

Produktionen fortsætter i de eksisterende stalde. Der ønskes mulighed for at forlænge stald 2 samt etablerer ny stald (stald 3) ligeledes til rugeægproduktion. I forbindelse med den nye stald opstilles 3 fodersiloer.

Der ønskes ligeledes mulighed for at opstille gastæt silo til opbevaring af foderkorn.

Den nye stald indrettes som de eksisterende stalde med gulvdrift og gødningskumme. Stalden vil få et produktionsareal på ca. 2.700 kvm.

Den nye stald placeres parallelt med de eksisterende stalde på nordsiden af disse. Stalden placeres så afstandskravet på 30 m til skel kan overholdes.

Håndtering af den faste gødning vil fortsætte som hidtil, hvor stalddene tømmes for dybstrøelse efter hver rotation. Dybstrøelsen vil blive leveret til biogas el. opbevaret i markstakke og der vil fortsat ikke blive opbevaret dybstrøelse ved ejendommen.

Det ansøgte indeholder ændringer i produktionsarealet i forhold til nudriften og i forhold til hvordan driften så ud i 2016 (8 års drift). I det ansøgte opføres en stald med et produktionsareal på 2.700 kvm, og en tilbygning til stald 2 hvor denne udvides med 518 kvm produktionsareal. Driften af de 2 eksisterende stalde fortsætter med produktionsareal på hhv. 1.525 og 1.621 kvm.

Det samlede produktionsareal i 8 års driften og nudriften er på 3.146 kvm, og ansøgt drift på 6.364 kvm.

Oplysningerne fremgår af husdyrgodkendelse.dk og navngivningen i Tabel 1 referer til oversigtskortet.

Stald	8-årsdrift	Nudrift	Ansøgt drift
Stald 1	Høns, rugeæg Gulvdrift og gødningskumme 1.525 kvm	Uændret	Uændret
Stald 2	Høns, rugeæg Gulvdrift og gødningskumme 1.621 kvm	Uændret	Uændret
Ny stald	-	-	Høns, rugeæg Gulvdrift og gødningskumme 2.700 kvm
Forlængelse stald 2	-	-	Høns, rugeæg Gulvdrift og gødningskumme 518 kvm

Tabel 1. Dyretype, staldsystem og produktionsareal.

8 årsdriften og nudriften: Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt. Husdyrbrugets nuværende produktionstilladelse er en anmeldelsesafgørelse meddelt 16. april 2009 til produktion af 16.000 årshøner (rugeæg), dengang svarende til 95,8 DE.

Opbevaringsanlæg	Opførelses år	Kapacitet	Overfladeareal	NH ₃ -effekt
Der er ingen lagre af husdyrgødning på ejendommen				

Tabel 2 Opbevaringslagre til husdyrgødning.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Den nye stald vil få et mål på ca. 30,5 x 101 m. Stalden vil blive opført i betonelementer med norsk marmor som de eksisterende stalde. med søstenselementer på sider og gavlender og lysegrå tagplader i stål eller eternit. Bygningshøjden bliver ca. 8 meter til kip og taghældningen vil være ca. 15 grader.

Der opstilles gastæt silo i galvaniseret stål med opbevaringskapacitet på 1.400 kbm samt 3 nye fodersiloer. Siloen vil have en højde på ca. 13 m.

Tagvandet fra den nye bygning vil ikke blive opsamlet.

Det vurderes, at det ansøgte er erhvervsmæssig nødvendigt og at stalden og siloen opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Ansøger driver ikke andre husdyrbrug.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed

Ejendommen ligger udenfor beskyttelseslinjer, og landskabet er lettere kuperet. Ejendommen er placeret udenfor område med udpegningen bevaringsværdige landskaber, og geologisk bevaringsværdig, samt indenfor udpegningen for særligt værdifulde landbrugsområder.

Landskabet er præget af flere spredte gårde. Der er forholdsvis mange læbælter omkring ejendommen, og et beskyttet fortidsminde imod vest. Ejendommen ligger laverer i landskabet end foden af fortidsmindet.

Der er ca. 390 m til nærmeste nabobeboelser uden landbrugspligt (Dalgårdsvej 5) og ca. 4 km til samlet bebyggelse og ca. 4 km til byzone i Toftlund

Ejendommen er ikke berørt af bygge- eller beskyttelseslinjer. Der er et fortidsminde beliggende mod vest, den nye stald er beliggende i en afstand på ca. 90-100 meter fra gravhøjen. Afgrænsningen er ikke umiddelbar, og derfor intervallet på 90-100 meter. Der er dispensation for dette afstandskrav. Gravhøjen er beliggende væsentligt højere i landskabet og, dispensationen vil derfor ikke påvirke gravhøjens visuelle placering i landskabet.

3.4.1 Generelle afstandskrav

Afstand til (afstandskrav)	Meter	Afstandskrav overholdt
Ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)	> 200 m	Ja
Almene vandforsyningsanlæg (50 m)	> 50 m	Ja
Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m/100 m gylletank)	> 200 m	Ja
Offentlig vej og privat fællesvej (15 m)	Ca. 15 m	Ja
Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)	> 200 m	Ja
Beboelse på samme ejendom (15 m)	Ca. 36 m	Ja
Naboskel (30 m)	Ca. 30 m	Ja
Nabobeboelse (50 m)	Ca. 390 m (Dalgårdsvej 5)	Ja
Eksisterende og fremtidigt byzone/sommerhusområde (50 m)	Ca. 4 km (Rangstrup)	Ja
Områder, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller samlet bebyggelse (50 m)	Ca. 3,5 km (Agerskov)	Ja

Tabel 3 Afstandskrav jf. husdyrbruglovens §§ 6 og 8

Alle afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6 og 8 er overholdt.

Der er ikke afsøgt alternative placeringer, da den nye stald er placeret i direkte tilknytning til de eksisterende bygninger og på en måde så de generelle afstandskrav overholdes.

3.4.2 Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab

Staldene ligger fornuftigt placeret i landskabet. De er udført i afdæmpede farver, og er opført i samme farve og materialevalg, så anlægget syner som en samlet enhed.

Ejendommen er beliggende for sig selv med passende afstand til naboer. På afstand fremstår ejendommens bygninger som en samlet enhed.

Ejendommen ligger udenfor beskyttelseslinjer, og landskabet er lettere kuperet. Ejendommen er placeret udenfor område med udpegningen bevaringsværdige landskaber, og geologisk bevaringsværdig, samt indenfor udpegningen for særligt værdifulde landbrugsområder.

Landskabet er præget af flere spredte gårde. Der er forholdsvis mange læbælter omkring ejendommen, og et beskyttet fortidsminde imod vest. Ejendommen ligger laverer i landskabet end foden af fortidsmindet.

Der er ca. 390 m til nærmeste nabobeboelser uden landbrugspligt (Dalgårdsvej 5) og ca. 4 km til samlet bebyggelse og ca. 4 km til byzone i Toftlund

Ejendommen er ikke berørt af bygge- eller beskyttelseslinjer. Der er et fortidsminde beliggende mod vest, den nye stald er beliggende i en afstand på ca. 90-100 meter fra gravhøjen. Afgrænsningen er ikke umiddelbar, og derfor intervallet på 90-100 meter. Der ansøges om dispensation for dette afstandskrav. Gravhøjen er beliggende væsentligt højere i landskabet og, dispensationen vil derfor ikke påvirke gravhøjens visuelle placering i landskabet.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget er beliggende uden for sårbare eller beskyttede områder. Den nye stald tangerer beskyttelseslinjen omkring fortidsminde. Det vurderes samlet at udvidelsen i øvrigt ikke vil påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

3.4.3 Bilag IV arter

Bilag IV arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret fund af bilag IV arter inden for 1.000 m fra ejendommen.

Det kan ikke udelukkes, at der lever bilag IV arter i området, eks. stor vandsalamander, spidssnudet frø, odder og arter af flagermus, der er udbredte i Jylland.

I forbindelse med projektet vil der ikke ske ændringer i markdriften og der tages hensyn til beskyttede naturarealer, der grænser op til dyrkningsarealer. Der vil ikke blive fjernet gamle træer el. bygninger ifm. projektet, der kan være levested for flagermus eller nedlagt vandhuller, der kan være ynglested for padder.

Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil forringe eller beskadige yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV eller andre beskyttede arter.

3.5 Ammoniakemission og -deposition

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne og staldtyperne i ansøgt drift, nudrift og inden for de sidste 8 år samt oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

3.5.1 Naturpunkter

Kategori 1 naturområde: Ca. 5,0 km mod vester nærmeste Natura2000 områder. Der er ingen merdeposition, og en total deposition på 0,0 kg N

Kategori 2 naturområde: Ca. 9 km mod øst er nærmeste §7 beskyttet natur. Iflg. Beregninger foretaget i husdyrgodkendelse.dk er der en total belastning af ammoniak fra landbruget til dette naturpunkt på 0,0 kg N/år

Kategori 3-natur

Afskæringskriteriet til kategori 3-natur er således, at kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha.

De nærmeste områder med kat. 3-natur er to mosearealer samt en hede.

Beregninger til de omkringliggende naturarealer viser, at merdepositionen ligger ml. 0,1 og 1,0 kg N/ha/år.

Da ammoniakdepositionen overholder afskæringskriterierne for kategori 1 og 2 natur og da merdepositionen til kategori 3 natur ikke overstiger 1 kg, så vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil få en negativ effekt på naturarealerne i området.

3.6 Lugtemission

Lugtemission forekommer fra produktionen i staldanlæggene og ved håndtering samt udbringning af husdyrgødning. Selve staldanlægget forventes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

I Husdyrgodkendelse.dk er der beregnet hvilke afstande, der som minimum skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper. Af figur 3 fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone samt geneafstanden til samme områder. Den ukorrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne, uanset om de senere bliver screenet bort som følge af afstand eller korrigeret for vindretning.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af størrelsen af produktionsarealet, typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Lugtgeneafstandene er beregnet ved fuld besætning i staldene.

Som det fremgår af figur 3 er alle lugtgenekriterierne overholdt.

Geneafstande samt den faktiske afstand fremgår af figur 3.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Dalgårdsvej 5	0	FMK	142,7	142,7	451,6	Ja
 Gammelkøvej 16	0	FMK	142,7	142,7	620,7	Ja
 Gammelkøvej 17	0	FMK	142,7	142,7	649,5	Ja
 Gammelkøvej 19	0	FMK	142,7	142,7	453,9	Ja
 Gårdelykkevej 8	0	FMK	253,7	253,7	4093,5	Ja
 Agerskov Ejerlav, Agerskov	1	FMK	451,3	451,3	3449,3	Ja
 Byzone ved Agerskov	0	FMK	451,3	451,3	3449,6	Ja
 Toftlund Ejerlav, Toftlund	0	FMK	451,3	451,3	4251,3	Ja

Figur 3. Samlet resultat af lugtberegningen.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for samlet bebyggelse, byzone samt enkelt bolig er overholdt, idet den korrigerede geneafstand er kortere end afstanden mellem staldanlæg og til områdetyperne byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig jf. figur 3.

Lugtberegningerne viser, at geneafstandene overholdes, og det vurderes, at der ikke vil forekomme væsentlige lugtgener fra ejendommen.

Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne og at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener er begrænset og ikke ud over, hvad der kan forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

3.7 Øvrige emissioner og gener

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, fluer/skadedyr, lys, transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet.

3.7.1 Støj

De primære støjkilder på ejendommen er ventilation, levering af råvarer samt tømning af stald i forbindelse med holdskifte

Ventilation af staldanlæg kan være kilde til støj, hovedsageligt i sommerperioden, hvor ventilationsbehovet er størst. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene.

Aflæsning og indblæsning af foder sker hovedsageligt på hverdage, men kan forekomme på alle tider af døgnet. Levering af foder giver anledning til støj ca. 90 minutter pr. foderleverance.

Tømning af staldene foregår ifm. holdskifte, så der er kun tale om få dage om året.

Der ændres ikke på tilkørselsforhold til ejendommen

Hovedparten af aktiviteterne på ejendommen vil forsat foregå i dagtimerne inden for almindelig arbejdstid.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 (Måling af ekstern støj fra virksomheder), er der angivet grænserne for tilladelig støjbelastning, målt i skel ved nærmeste nabobeboelse. Der er ikke foretaget støjberegninger, da det vurderes, at der ikke er særlige støjkilder ud over hvad der kan forventes på en landbrugsejendom og det forventes, at projektet vil kunne overholde støjkravene.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke forventes at blive et problem for de omkringboende som følge af afstanden til naboer samt projektets udformning. Støj, vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere de omkringboende.

3.7.2 Støv

Der er ikke støvgener fra håndtering/blanding af fodring, da dette forgår i et lukket system. Der vil komme minimalt støv fra ventilationsafkastene, men ikke en mængde der er til gene.

Det vurderes ikke, at der vil forekomme støvgener fra ejendommen på grund af ejendommens placering i et tyndt befolket område, og den forholdsvis store afstand til den nærmeste nabobeboelse.

3.7.3 Lys

Der vil blive installeret LED belysning i den ansøgte stald og der er installeret lysstyring, så lyset ikke er tændt unødigt. Der er desuden installeret lysdæmpning, så effektforbruget reduceres yderligere.

Staldene har lamper ved forrummets indgangsparti, samt større lysarmaturer ved porte, som kun anvendes ved ind- og udsætning af dyr. Der er ikke tændt lys i staldene om natten.

Det vurderes, at husdyrbruget kan drives, uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

3.7.4 Skadedyr

Skadedyr og fluer bekæmpes efter gældende regler.

Fluer er normalt ikke noget problem i fjerkræstalde, da høns meget gerne spiser insekter og fluer når derfor sjældent at blive et problem. Der oplagres ikke dybstrøelse eller fast gødning udenfor på ejendommen.

Der er serviceaftale med et autoriseret firma omk. bekæmpelse af rotter.

Der tilstræbes god renholdelse i og omkring stalde og oplag af foderstoffer sker i et lukket system. Spild af foder undgås så vidt muligt og affald fjernes løbende.

Det vurderes ud fra ovenstående tiltag, at bedriften ikke vil give anledning til væsentlige fluegener eller problemer med skadedyr.

3.7.5 Transporter

Transport tilknyttet husdyrbruget sker ad Dalgade.

Transport til og fra ejendommen vil så vidt muligt foregå i dagtimerne. Der vil være en øget frekvens af transporter i forbindelse med udskiftning af hold. Der vil dog kunne forekomme transport til og fra ejendommen hele døgnet.

Tunge transporter sker typisk i tidsrummet 06.00-18.00 på hverdage.

Transporttype	Nudrift/år	Ansøgt drift/år
Levende dyr (indsætning og udsætning)	14	28
Døde dyr	52	Uændret
Indkøbt foder	52	Uændret
Strøelse	2	Uændret
Brændstof	2	Uændret
renovation	52	Uændret
Husdyrgødning	30	Ca. 60
Afhentning af æg	104	Uændret
I alt	Ca. 308 transporter/år	Ca. 352 transporter/år

Tabel 5: Det skønnede antal transporter

Husdyrgødningen afsættes til biogas og afhentes direkte fra stalden i forbindelse med holdskifte.

Der er ingen naboer i umiddelbar nærhed af bedriften, der kan blive generet af støj fra til- og frakørsler til ejendommen.

Antallet af transporter forventes at stige med ca. 14 %. Det vil være antallet af transporter med dyr og husdyrgødning der forventes at stige. For øvrige transporter øges mængden pr transport i stedet for antallet af transporter.

Der er gode adgangsveje i forbindelse med transport til og fra ejendommen og da der er god afstand til de omkringboende, vurderes det øgede antal transporter ikke at være til væsentlig gene for naboer.

Transporterne vil ikke adskille sig fra øvrige tunge transporter på landevejene. Som udgangspunkt sker der udelukkende de nødvendige transporter.

3.8 Reststoffer, affald og naturessourcer

Affald fra husdyrbrug kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (Pap, papir, jern og metal, tomme olietromler og tanke, tomme plasticsække, paller, malet og lakeret træ).
- Farligt affald (lysstofrør og sparepærer, spraydåser, pesticidrester, oliefiltre, batterier).
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler og medicinrester).
- Døde dyr.

- Forbrændingseget affald (halmballesnor, papirsække).
- Deponeringseget affald (asbestholdige byggemateriale).

Al fast forbrændingseget affald opbevares i en 200 liters container, og afhentes efter behov.

Der leveres genbrugeligt affald til containerplads, bl.a. i form af pap, papir, jern og metal.

Tomme medicinflasker fra veterinærmedicin afleveres til genbrugsplads som farligt affald.

Der leveres farligt affald til containerplads i form af bl.a. sparepærer og batterier. Evt. asbestplader afleveres til deponi.

Døde dyr opbevares i lukket container indtil afhentning til DAKA. Døde dyr hentes efter behov, svarende til ca. en gang om ugen. Containere stilles ud til offentlig vej ifm. afhentning. De gamle høner afhentes af DanHatch ved endt produktionsrunde.

Der er tale om et IE-brug, men alligevel håndteres affald ud fra affaldshierarkiet:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Husdyrgødning afsættes til biogas. Andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Det vurderes, at affaldshierarkiet iagttages og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Mariagerfjord Kommunes affaldsregulativer.

Det vurderes ligeledes, at affald håndteres og opbevares, så der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

3.8.1 Spildevand

Spildevand fra ansøgt produktion udgøres primært af vand fra rengøring af stalde og fra drikkevandsspild. Spildevandet ledes til beholder.

Der udledes ikke spildevand, der kræver myndighedernes tilladelse.

Vandinstallationer vedligeholdes løbende og hvis der konstateres vandspild/utætheder udbedres det straks. I staldene er der installeret vandbesparende drikkevandsforsyning med drikkenipler så spild minimeres.

Vandforbruget registreres løbende, for at sikre at der ikke sker utilsigtet spild eller lækager.

I forbindelse med denne miljøgodkendelse vil man på ejendommen gennemgå alle tagrender. Pt. udledes tagvand i henhold til udledningstilladelse fra Haderslev Kommune.

Staldene rengøres ved iblødsætning og vaskes med højtryksrensere. Vaskevandet opsamles i samletanke, som tømmes efter behov. Vaskevandet udsprede på dyrkningsarealer.

Det vurderes, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis, og at

husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand/restvand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

3.8.2 Olie- og kemikalier

Pesticider opbevares ikke på ejendommen, da der ikke er markdrift med udgangspunkt fra ejendommen.

Der er ingen opbevaring af spildolie.

Der er en olietanke på ejendommen da pakkerum opvarmes med oliefyr .

Det vurderes, at opbevaring af olie og kemikalier sker på en miljømæssig forsvarlig måde.

3.8.3 Vand- og energiforbrug

Forsyning af vand i dag fra både vandværk og privat boring. Drikkevand i husholdningen er i dag fra vandværk, mens vant til staldene er fra privat boring. Det ønskes at få staldene tilsluttet vandværket. Hovedparten af vandforbruget går til drikkevand til dyrene. Herudover er der et mindre forbrug af vand til vask af pakkerum og stalde. Den primære kilde til vandspild er utætte vandnipler. Disse efterses regelmæssigt, således vandspild minimeres.

Forbruget af drikkevand registreres dagligt. Det samlede vandforbrug registreres og aflæses en gang årligt.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Vedligeholdelsesplan bliver udarbejdet når både ny stald og tilbygning er etableret og ejendommen dermed er blevet et IE-brug.

Ved vask skummes staldene op først og vaskes derefter ned, svarende til iblødsætning. Der vaskes med højtryksrensere. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende og BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

Den nye stald vil blive udformet med glatte overflader på loft og gulv. Det giver en stor besparelse på vandforbrug ved vask.

Der vil være alarm på vandforsyning således, at en større lækage vil blive opdaget øjeblikkeligt.

Produktionen er sårbar over for fugt, hvorfor ansøger vil være meget opmærksom på at udbedre alle lækager hurtigst muligt.

Der anvendes hovedsageligt energi til ventilation, udfodring og ved pakning af æg.

Der vil blive etableret LED lys i den nye stald og stepstyret ventilationsanlæg, der regulerer luftcirkulationen efter behov og dermed giver det laveste mulige forbrug af energi.

Ventilationssystemet rengøres ved hvert holdskifte, hvilket reducerer modstanden, så der opnås et lavere energiforbrug.

Ud fra ovenstående tiltag vurderes det, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes også, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT.

3.8.4 Foder

Færdigfoder opbevares i siloer og håndteres i et lukket system.

Der er tre fodersiloer ved hver stald. Ved den nye stald ønskes ligeledes 3 fodersiloer. 2 til hønefoder og 1 til hanefoder.

Der søges om at opstille gastæt silo til opbevaring af foderkorn med kapacitet på 1.400 kbm.

Hønsene bliver fodret i render, som tager fodret fra små siloer placeret inde i stalden. Siloer i stalden fyldes en gang dagligt. Foderet er blandet af færdigfoder og korn, blandingsforholdet reguleres løbende for at få den mest optimale udnyttelse af foderet (fasefodring). Indholdet af råprotein varierer afhængig af foderblandingen. Det gennemsnitlige foderforbrug og indhold af råprotein og fosfor forventes at følge normerne. Færdigfoder er desuden tilsat fytase.

Det vurderes, at foder opbevares og håndteres forsvarligt, hvilket sikrer, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af miljøet og omgivelserne.

3.9 BAT-Ammoniakemission

For rugeægproduktioner er der ingen godkendt teknologi til reduktion af ammoniakemissionen fra staldene.

I hudsyrgodkendelse.dk er BAT niveauet beregnet til 13.364 kg N/år og den faktiske emission ligger ligeledes på 13.364 kg N/år. BAT-niveauet er dermed overholdt.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	13364	0	13364
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	13364	0	13364
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 7 BAT-beregning

BAT-beregningen er baseret på følgende forudsætning om eksisterende og nyt staldafsnit.

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning
Stald 1	Høns, rugeæg. Gulvdrift og gødningskumme	Eksisterende staldafsnit
Stald 2	Høns, rugeæg. Gulvdrift og gødningskumme	Eksisterende staldafsnit
ny stald	Høns, rugeæg. Gulvdrift og gødningskumme	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit
Forlængelse stald 2	Høns, rugeæg. Gulvdrift og gødningskumme	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit

Tabel 8 Forudsætning for BAT-beregning.

BAT-niveauet er lovbestemt og sikrer at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at de valgte staldsystemer og/eller teknologier er blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Da BAT-niveauet overholdes, vurderes det at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

3.11 Påvirkning af jordarealer og jordbund

Da stalde og øvrige bygninger er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

Der opføres en ny bygning i forbindelse med projektet. Overskudsjord planeres ud på arealet nord for stalden.

Dyrkning af arealer herunder jordbehandling mm. varetages igennem de generelle regler. Der henvises til beskrivelsen af vandbesparende tiltag under afsnit 3.8.3 om bedste tilgængelige teknik.

Affald og reststoffer opbevares, så der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand.

Samlet vurderes det, at produktionen sker på forsvarlig vis, hvor risikoen for forurening af jord og grundvand er minimal.

3.12 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

Risikoen ved fugleinfluenza eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget på Dalgårdsvej 7 eller beliggenheden i forhold til naboer, der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

3.13 Alternative løsninger

Da stald og silo placeres i direkte tilknytning til eksisterende bygninger og på en måde så generelle afstandskrav overholdes er der ikke afsøgt alternative placeringsmuligheder.

Det eneste reelle alternativ der har været i betragtning, er at placere den nye stald så gavlenderne vil flugte. Dette er ikke en mulighed hvis de generelle afstandskrav skal overholdes. Og placeringen er derfor fravalgt.

Ud fra såvel miljømæssige som driftsmæssige hensyn vurderes de ansøgte placeringer at være de mest hensigtsmæssige, både ift. natur, landskab og de nærmeste naboer.

3.14 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet

De enkelte faktorer er beskrevet i de foregående afsnit.

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplyste faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

3.15 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med den nuværende og ansøgte placering vil være meget begrænset. I husdyrbrugets beredskabsplan er der instruks for, hvordan situationer som f.eks. brand skal håndteres. Beredskabsplanen vil blive opdateret før den nye staldbygning tages i brug.

I beredskabsplanen er også instrukser i forbindelse med udslip af olie og lignende.

3.16 Oplysninger om konsulenten

Inger Knude, Miljøkonsulent, Spiras, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding.

4. Oplysninger om husdyrbruget

Husdyrbruget er et IE-brug da der er mere end 40.000 hønepladser.

4.1 BAT: Råvarer, energi, vand og management

4.1.1 BAT-Råvarer

Med hensyn til råvarer (foder, vand, hjælpemidler mv.) benyttes der ikke mere, end der er behov for. Der fasefodres i alle stalde.

4.1.2 BAT-Energi

Se beskrivelse i afsnit 3.8.3

4.1.3 BAT-Vand

Se beskrivelse i afsnit 3.8.3

4.1.4 Management

Miljøstyrelsen har valgt, at der ikke skal fastsættes generelle vejledende normer for godt management. BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder.

På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Følger kontrolprogram fra DanHatch.

Datalogning af foderforbrug, antal æg, vandforbrug, dødelighed, kølerumstemperatur og ventilation.

Vandnipler efterses dagligt for at minimere vandspild.

Der bliver løbende ført journal over vand- og energiforbrug samt spild, og vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der vil blive foretaget daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Da ejendommen er et IE-brug er der krav om at der udarbejdes miljøledelse, laves oplæringsmateriale til ansatte og at der føres kontrolplaner.

Det vurderes, at der ift. management er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknologi.

5. Konklusion

Ud fra de forhold der ligger til grund for beregningerne samt indretning og drift af ejendommen, vurderes det, at projektet kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøer, herunder påvirkning af naboer og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.